

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения 2

Конкурси 4

Изкуство, думи 5

Съобщения,
изкуство, думи 8

Хроника 23

IN MEMORIAM 24

Редактор:

Марияна Аврамова

Оформление:

Александър Стефанов

Коректура:

Мариела Янакиева

Снимки:

Дени Кръстев

На корицата:

Маргарита Пуева –
есенни изложби – Пловдив

За контакти и реклама:

тел. 02) 948 37, вътр. 14

02) 943 4421

факс: 02) 946 0212

press@sbhart.com

ИнфоСБХ

ISSN 1310-9448

Захари Зограф – „Автопортрет“, детайл

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6

Управителният съвет на Сдружение с нестопанска цел „Съюз на българските художници“
(протокол № 14 от 8 октомври 2009 г.) на основание чл.26, ал.3 от ЗЮЛНЦ свиква ОБЩО СЪБРАНИЕ на Сдружението на 11 декември 2009 г. от 10 часа в гр. София, ул. „Шипка“ 6, в изложбената зала на II етаж, при следния дневен ред:
Приемане на бюджет на СБХ за 2010 год.
При липса на кворум на основание чл. 27 от ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе в същия ден от 11 часа, на същото място и при същия дневен ред.

СЕСИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА НОВИ ЧЛЕНОВЕ НА СБХ

На основание чл.10 от Устава на Съюза на българските художници се обявява сесия за приемане на нови членове на СБХ.

За кандидатстването е необходимо да се представят:

1. Документи: – заявление (по приложен образец).

В заявлението кандидатът изрично отбелязва, че е запознат с Устава на СБХ, приема разпоредбите му и ще изпълнява задълженията си на член, както са регламентирани в него. Не могат да кандидатстват за членове на СБХ лица, които към момента на кандидатстване са учещи или студенти – бакалавърска или магистърска степен (чл. 9, ал. 2 от Устава на СБХ);

– творческа автобиография;
 – материали, представящи творческата дейност на кандидата (за предпочитане: фото-си минимален формат 13/18 см в папка А4 с пълно описание на заснетите творби – размери, техника, година на създаване, може да се представят и каталози, CD и други; не се разглеждат уеб сайтове);

2. Творби:

Кандидатите представят: – до 3 (три) творби в оригинал (за живопис, скулптура и приложни изкуства);
 – до 5 (пет) творби в оригинал (за графика);
 – списък и копия на публикациите (за изкуствоведи);
 – репродукции, подготвени за експониране под стъкло с размер 50/70 см. или 70/100 см (за пространствено оформление, дизайн, стенопис, сценография и пр.).

Забележка: Възможната експозиционна площ е до 4 л.м. за творби, експониращи се на стена, и до 4 кв.м. за пространствено-обемни творби. За пространствено-обемни работи, които изискват специален монтаж от автора и са трудни за преместване, се изисква присъствие на автора по време на аранжирането на изложбата.

Творбите не могат да бъдат учебни или дипломни работи.

Горепосочените материали и творби се разглеждат от разширена комисия, излъчена от УС на СБХ, която прави предложения за прием пред УС на СБХ. УС на СБХ обсъжда и утвърждава персонално кандидатурите на представените автори по документи и творби.

С творбите на новоприетите членове се организира изложба в залите на СБХ, на ул. „Шипка“ 6, която ще се открие на 4 февруари 2010 г. в 17 часа на II и III етаж.

График за провеждане на сесията за приемане на нови членове:

От 4 до 8 януари 2010 г. – приемане на документи.

От 11 до 15 януари 2010 г. – заседания на ръководствата на секциите.

На 18 и 19 януари 2010 г. – заседания на разширена комисия, излъчена от УС на СБХ.

На 21 януари 2010 г. ще бъде оповестен списък на кандидатите,

които трябва да донесат творби.

На 21, 22 и 23 януари 2010 г. – приемане на творби в оригинал.

Заседание на УС на СБХ – на 26 и 27 януари 2010 г.

Окончателните резултати от сесията ще бъдат оповестени на 28 януари 2010 г.

Съгласно чл.10 /1/ от Устава на СБХ: „Членството се придобива с решение на Управителния съвет, взето с обикновено мнозинство и след плащане на встъпителния членски внос в размер на 50 (петдесет) лв.“

За информация относно условията за кандидатстване, както и процедурата по приемане, се обръщайте към секретарките на секциите:

Албена Спасова и Аннажени Шапкарлова – тел. 846 72 48.

НАЦИОНАЛНАТА ИЗЛОЖБА „ГРАФИКА – МАЛЪК ФОРМАТ“ СЕКЦИЯ „ГРАФИКА И ИЛЮСТРАЦИЯ“ ГАЛЕРИЯ „СЕЗОНИ“

Условия за участие: Всеки автор може да представи до 4 произведения, изпълнени в графична техника и създадени през последната година. Задължително е графиките да са рамкирани и да са в добър експозиционен и търговски вид. Размерът на готовите рамки не бива да надвишава 35 см на страна, а този на изображението: 20 см на страна. За нуждите на рекламата и популяризирането на събитието е препоръчително всеки автор да представи диск, съдържащ дигиталните изображения на представените графики, или да бъдат изпратени на e-mail: albenasa@abv.bg.

Във връзка с разходи по организирането на изложбата е желателно всеки участник да предостави по 5 лв. при предаването на работите.

Срокове: Представяне: 23 ноември (понеделник) 2009 г. от 10.00 до 16.00 часа в секция „Графика“ – СБХ, ул. „Шипка“ 6, IV етаж;

Откриване: 1 декември (вторник) 2009 г.; 18.00 часа; галерия "СЕЗОНИ";

Награди:

Награда за цялостно представяне - плакет на името на Стефан Марков;

Награда за млад автор – плакет на името на Стефан Марков;

Награда за журналист с принос при популяризирането на съвременното българско графично изкуство.

СЕКЦИЯ „СКУЛПТУРА“

На 14 декември т.г. в галерията на СБХ, ул. „Шипка“ 6 – 1 етаж ще се приемат до 3 бр. творби за Националната изложба „Скулптура“. Селекционно жури ще определи състава на изложбата.

В нея могат да участват и автори, които не са членове на СБХ. Участието им ще се взема предвид от комисията, определена от УС на СБХ за подбор на кандидатите за нови членове на Съюза.

В рамките на изложбата ще бъде представена авторска експозиция на известния скулптор Любомир Прахов (1936-1994).

Ръководството на СБХ и секция „Скулптура“ полагат усилия да облекчат участието на своите колеги от провинцията. За събиране на творбите ще бъдат осъществени два маршрута на микробуса на СБХ, които ще са съгласувани с направените заявки по места.

За повече информация по този въпрос се обръщайте към Представителствата на СБХ.

СЪЮЗЪТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ ОБЯВЯВА КОНКУРС МЕЖДУ ЧЛЕНОВЕТЕ НА СБХ (12 ДУШИ) ЗА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ОТ ДВА МЕСЕЦА В СИТЕ ЕНТЕРНАСИОНАЛ ДЕЗ'АР – ПАРИЖ И ЗА МЕСЕЦ И ПОЛОВИНА В КЮНСТЛЕРХАУС ШВАНДОРФ, ГЕРМАНИЯ (2-МА ДУШИ) ПРЕЗ 2010 Г.

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА:

В конкурса за Сите дез'Ар могат да участват кандидати от всички секции, които не са пребивавали в ателиетата в Париж. В конкурса за Швандорф могат да кандидатстват всички желаещи художници на общо основание. Може да се участва и в двата конкурса едновременно. Базата в Швандорф е специализирана за живопис, графика (литография и дълбок печат), инсталация, керамика, скулптура, критика и теория. Материалите се поемат от авторите. Възможните дати за Швандорф са от 1 март до 15 август и от 1 октомври до 15 ноември 2009 г. Желателно е авторите да ползват немски или английски език.

Необходими документи:

1. Молба
2. Творческа автобиография
3. Снимков материал или каталог, представящ автора, критически текстове
4. Разписка за платен членски внос на СБХ.

Подаване на документите – 14 декември 2009 г.

Международен отдел на СБХ, ул. „Шипка“ 6, IV ет., от 10.00 до 17.00 ч.
Изисквания:

- до три (3) творби в оригинал (за живопис, скулптура, декоративни изкуства);
- до пет (5) творби в оригинал (за графика);
- списък и копия на публикациите (за изкуствоведи);
- репродукции (за пространствено оформление, дизайн, стенопис, сценография и пр.).

Забележка: Възможната експозиционна площ за стенни творби е до 6 л. м., за пространствено-обемни до 6 кв. м. Обемно-пространствените творби, които изискват специален монтаж от автора и не подлежат на преместване при аранжиране на изложбата, да се представят в документален (снимков) материал.

На същата дата (14 декември) участниците в конкурса трябва да предадат и своите творби на 2 и 3 ет., ул. „Шипка“ 6 от 11.00 до 17.00 ч.

Не се допускат студентски и дипломни работи, както и творби, участвали в други конкурси на СБХ.

Решението на журито ще бъде обявено на 18 декември при откриването (18.00 ч.) на изложбата от творбите на кандидатите в галерията на СБХ. Участниците в нея трябва да вземат обратно творбите си в двудневен срок след датата на откриването ѝ.

Спечелилите конкурса правят дарение на творби за СБХ.

За сведение предоставяме сайта на базата в Швандорф www.schwandorf.de

ТРАНСЛИНГВА
АГЕНЦИЯ ЗА
ПРЕВОДИ
 Комуникация без смущения!

„ИЗБРАНО“. ИЗЛОЖБА НА ЛИЛЯНА РУСЕВА (1932-2009)

ул. „Шипка“ 6, етаж 1, 11-28 септември

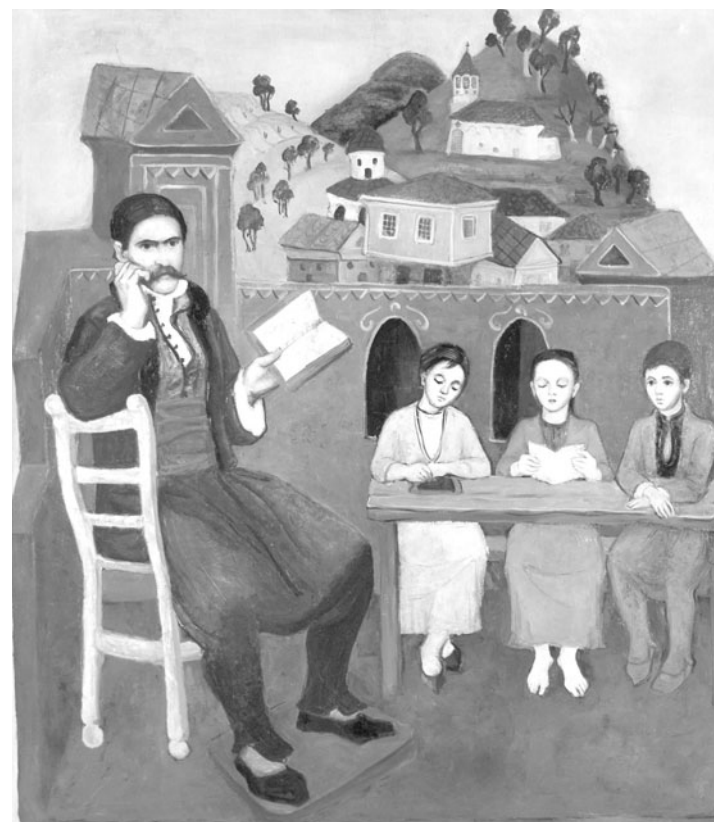
„... Ако може да се каже за една живопис, че е откривена и непретенциозна, то това е живописът на Лилиана. Художничката рисува нещата, които обича и познава, с онази вътрешна потребност, с която се вършат обикновените неща и то със завидна последователност. Голите женски фигури и пейзажите, натюрмортите с цветя са живописвани с открит реализъм.

Въпреки това тази живопис остава интуитивна и чувствена.

Тя докосва сетивата директно.

Тя е красива и привлекателна, без да е сладникава.

В същото време, благодарение на цветната съдържаност и сложното степенуване на основната тоналност, тя звучи условно и абстрактно – като музика. Картините излъчват особена седефена светлина, която ги озарява отвътре и разкрива една нова съдържателност. И още нещо – тази живопис е добра не във физическия, а в нравствения смисъл на това понятие, защото е живопис на спокойното съзерцание.

Лилиана Русева – „В клас“

Мисля си, че днес, когато ежедневно се срещаме с произведения, които се напъват да ни внушават велики послания, когато естетическите категории (дока то съществуват) са с неясни и размити граници, когато и непозволеното е позволено, светът в картините на Русева е остров на спокойствието и обикновените човешки неща, от които толкова много се нуждаем.

Но спокойствието, породено от разбирането, че красотата е функция на личната чувствителност на художника...“

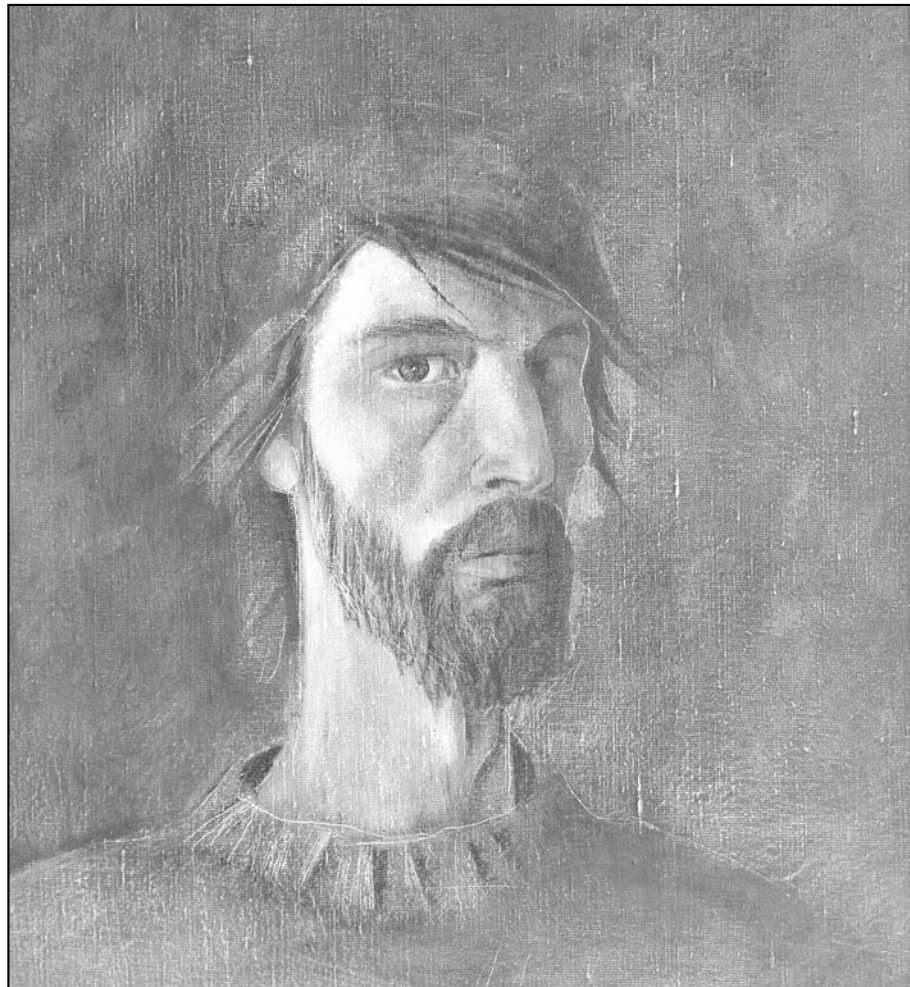
Ивайло МИРЧЕВ

ДИМИТЪР ЛАЛЕВ (1953-2007)

ул. „Шипка“ 6, етаж 4, 14 септември – 6 октомври

КРУМ ВАСЕВ (1945-2009)

Димитър Лалев (1953-2007) и Крум Васев (1945-2009) приживе не се познаваха. Парадоксите на съдбата обаче ги срещнаха във времето – Крум Васев почина, докато изложбата на Димитър Лалев се организираше на 4 етаж на „Шипка“ 6. Обстоятелството, че и двамата са мои приятели и че изпитвам респект към живота им на художници, ме прово-

Димитър Лалев

кира да направя аналогии. Те, двамата, имат много общи черти: те не бяха сред онези, които се стремяха към първите редици, доминантите в ежедневнието им бяха боята и камъкът, чрез които пишеха своите автобиографии. Те бяха толкова всеотдайни художници, че страданието, недоимъкът, непосилните стремежи не ги отклоняваха от пътя.

Днес, и особено сега, е трудно да се опише изпълнения с перипетии живот, който за всеки поотделно означаваше иреалност и илюзии, като всъщност илюзиите ги отдалечиха от реалността. Споменавайки имената им, всъщност имам предвид всички художници – както онези, които ги няма, така и съществуващите, а и бъдещите.

Прието е да се смята, че художниците се прекланят пред и служат на красотата, но какво носят преклонението и службата, ако не най-вече драма.

Крум Васев живееше сред довършени в нетраен материал и недовършени в камък скулптури, в нещо като жилище-ателие, което може да се нарече дом на немотията. Понякога подпомаган от Съюза, от комшии и приятели, в последните си години той сякаш бе запазил главно рефлексите си към изобразяване. В двора, който обитаваше, изникваха подобни на мегалити пластики, дълбани с ръкоделни длета и инструменти.

В по-ранни периоди, например през 70-години на 20 век, той бе от звездите на нашата скулптура, дейността му бе белязана от успехи, реализации, награди... Работите му от камък (рядко от бронз) днес са в частни сбирки, в колекциите на галерии у нас и в чужбина, в пространствата на Добрич, Балчик, Батак, Бургас, София.

Крум Васев разбираше и най-едрозорността камък като скъпоценност. Той извличаше в едри форми сложни ракурси, движения, обеми, пластичност и благородство на фактурата. Скулптурата му сякаш преминаваше от примитивна на архаиката, през познанията на класиката и се обогатяваше от специфичното постбароково чувство.

Принципът на Крум Васев бе да открива в монолита образи. Работеше без ескизи и проекти и виждаше във всяко парче камък скулптура. Учудващо е, че както малките му пластики, така и големите му композиции носят качествата монументалност и кавалетност. В това отношение той ще остане рядък пример. Крум имаше изграден стил още от ранните години, на който не изневери, освен в няколкото случая, в които участваше в конкурси за паметници. Неуспехът в тези конкурси повлия на личния му живот.

През по-голямата част от живота си Крум страдаше от травми и болести. Страдаше от всичко, освен от сърце. В крайна сметка почина от инфаркт. В това има нещо метафорично – много години само сърцето на художника работеше, но то спря, след като бе изоставен от всички, включително и от собственото си здраве.

През месец септември 2009 година в галерията на ул. „Шипка“ 6 бе показана изложба на Димитър Лалев. Тя ни напомни за един художник, когото мислехме, че познаваме. В малкото издание по повод изложбата, освен десетина творби на художника са отпечатани няколко стихотворения от сина му Делян (1978-2007). Бащата и синът бяха толкова близки, че приживе изграждаха едно цяло.

Когато си замина Делян, се разбра, че си отива и Димитър.

Така и стана.

Живописиста на Димитър Лалев може да се раздели на няколко периода. Завършил стенопис през 1971 година, в началото художникът акцентира върху пластичното в живописиста – сякаш чрез отрицание на стилизирането търси своя път в неговия антипод. По-късно, след 1983, той постигна съчетание с монументалното и прави редица монохромни голямоформатни портрети и композиции. В края на същото десетилетие Д. Лалев достигна до идеята за минималистична като текстура, фризова като композиция и митологично библейска като тематика живопис. Тази идея той отстоява до края на живота си. Като понякога я разнообразяваше в битов или метафоричен план и чрез многопланово композиране.

Голямоформатните творби с кръгова постройка и директни алюзии от фолклора характеризират последната му голяма изложба през 2003. След това той допълва и най-вече уплътнява търсенията си. В това се състоят няколко отчетливи периода на художника, като към това трябва да споменем стенописите му и многобройните рисунки и илюстрации.

Димитър Лалев и неговото изкуство са неделимо цяло.

От днешна гледна точка това твърдение може да бъде разбрано главно от онези, които го познаваха. Той се движеше по улиците с ритъма и меланхолията, с които се движат героите в картините му; разговаряше с благостта и мъдростта на брадатите апостоли от творбите си; пред него можеше да се изповядаме като пред пророците, които изобразяваше. Той самият беше красив и внушаващ доверие.

От друга страна, художникът бе и дете, весталка, животно, огън – всичко, което присъства в картините му, и това бе обхванато от една затрогваща човечност, с която изкуството му предразполагаше зрителя.

Димитър Лалев изгради собствени иконографии и стил и се родее с най-силните ни художници в съвременното ни изкуство. Негова основна отлика бяха крехкостта и наранимостта – както на личността така и на живописата му. В крайна сметка тези качества изразяват непреходността на картината.

Както и преходността на живота.

Димитър ГРОЗДАНОВ

Във връзка с обявения конкурс за изграждане на паметник на поетесата Петя Дубарова, инициативният комитет внася

следните промени в конкурсната програма:
Краен срок за изпълнение на проекта – 10.01.2010 г.
(вместо 1.12.2009, както беше обявено).

Т. 6 - Журиране се променя, както следва:

„С предимство ще се разглеждат скулптурни фигури от фигуративно-портретен тип. Журирането и обявяването на резултатите – 20 дни след крайния срок за подаване на конкурсните проекти.“

Информация, свързана с конкурса можете да получите от:

Елица Дубарова-Петкова,

главен уредник на Дом-Музей „Петя Дубарова“,

тел. 056 81 41 10, e-mail: eldubo@abv.bg

Николай Дубаров, главен художник на Община Бургас,

0887 302 388, e-mail: n.dubdrov@abv.bg

Ани Шапкарлова, секция „Скулптура“, СБХ,

тел. 846 72 48, e-mail: anjibg@abv.bg

Секция „Карикатура“ вече има свой самостоятелен сайт www.cartoonbg.com.

От 1 октомври се определят нови цени за членовете на СБХ за ползване на товарния бус на СБХ /ГАЗ-Л/ в размер на: 20 лв. на час – за София-град и 0,80 лв. на километър за извънградски дестинации без ДДС.

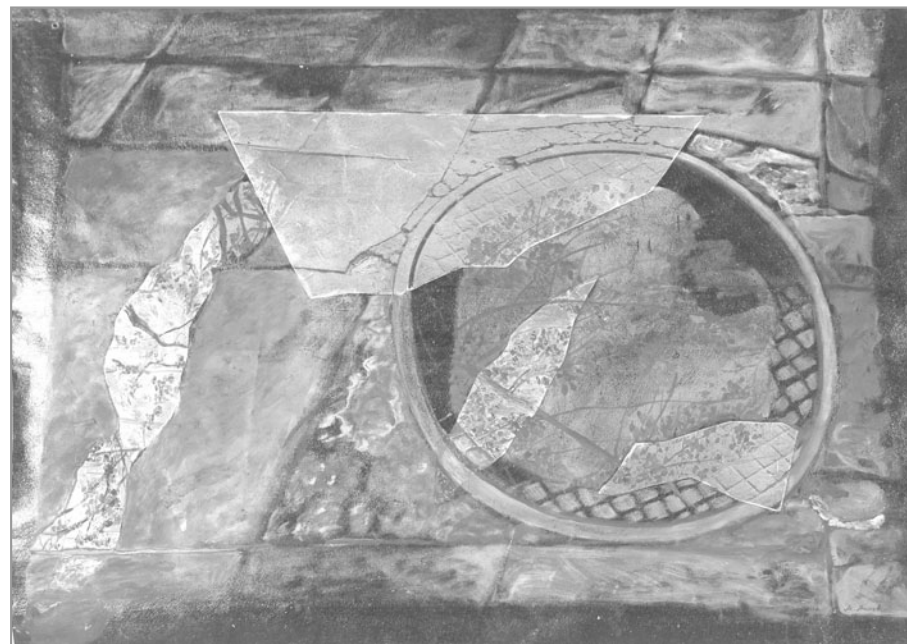
СОФИЙСКИТЕ ЛОКВИ – ВДЪХНОВЕНИЕ ЗА ИЗЛОЖБА

ул. „Шипка“ 6, етаж 3, 24 септември – 10 октомври

От 24 септември до 10 октомври в галерията на ул. „Шипка“ 6 беше представена изложбата на Марианжела Анастасова „Софийски локви“. Последната самостоятелна изява на художничката на ул. „Шипка“ 6 бе преди повече от десет години. Междувременно тя направи и други изложби: в София – във Френския институт, в галериите „Викинг“ и „Кадинови“; в Париж; Едеса; Рабат; Делфт и Обенро.

От известно време Марианжела Анастасова разработва темата за магическата сила на водата. Познавам различните етапи на идеята, в която основни акценти в работите са водата, локвите, морето. Започна с изложбата, наречена „Знаци, сенки, ехо“, представена преди три години в Криптата. Последваха я работите, с които участва в едно от изданията на „10x5x3“, после в кураторския проект „Мъжкото тяло“, в изложбата на секция „Живопис“ „Реалност/Фикция“ и в самостоятелното и представяне на „Аполония“ в началото на септември т.г. Тези нейни изяви бяха обединени не само тематично, но и пластически. Марианжела Анастасова е сред авторите, които работят успешно в различни медии - живопис, графика, колаж, инсталация, видеоарт, мултимедия и използва различни материали и техники в своите творби – от традиционните живописни и графични, през батика до дигиталните технологии.

Изложбата „Софийски локви“ е класическа инсталация. Съставена е от разнородни елементи – работи на художничката, в които са използвани оригинални смесени техники на колаж и акрилни бои върху сребърно фолио и катранена мушама за покриви, както и

Марианжела Анастасова

живопис, фотография, видео, звук. Особена роля в тази инсталация играе пространството – не само пространството на залата, но и на самите творби – съчетание на различни изкуства, чиито граници се размиват и взаимопроникват с лекота.

Не по-малко значение за цялостното въздействие на инсталацията имат и другите автори, сформирали „приятелския кръг“ на художничката. Отворена към различен тип взаимодействие между колеги, в проекта си Марианжела Анастасова бе поканила за участие децата от Англо-американското училище, на които преподава рисуване, две авторки, наскоро завършили керамика в Художествената академия – София Христозова и Марта Димитрова, живописец Любен Генев и живеещия в България канадски фотограф Анди Ланг. Всеки от тях допринесе за обогатяването на изложбата с представената работа и със специфичния си стил: децата – с „калните“ стъпки-знаци, водещи по стъпалата на „Шипка“ 6 към залата на III етаж, София Христозова и Марта Димитрова с приковаващата вниманието изящна пластика, поставена на пода и окачена на тавана, която играе с пространството и окоето на зрителя; Любен Генев – с диалога между текстурите и цветовете в своята метафора на водата и Анди Ланг – със серията си черно-бели фотографии. Така бе създадено истинското обкръжение на идеята за софийските локви.

Една от най-важните черти в работите на Марианжела Анастасова е, че колкото и разнообразни техники и материали да използва и да постига определена пластическа сила, колкото и да подчертава значението на материалността и на пространствените предмети, нейната сила е в това, че отправя послания. За нея софийските локви не са досадна подробност от ежедневието; не са и нещо, на което сме се радвали само в годините на щастливото си детство, което е загубило своето вълшебство. За Марианж локвите на София са нещо различно – малки частици вода, пълни със светлина, в които понякога се отразяват облаците, а друг път – душите ни. Заслужаваше си дълго да се вглеждаме в локвите от изложбата, след нея истинските навън изглеждат различно.

Румяна КОНСТАНТИНОВА

„ORBIS PICTUS“, ИЛИ ВРАТАТА КЪМ СВЕТА НА ТВОРЧЕСКАТА ЧОВЕШКА ФАНТАЗИЯ

изложбена зала „Райко Алексиев“, 23 септември – 24 октомври

Експозицията се осъществява от Чешкия културен център в София в сътрудничество с Министерство на културата на Република България, Съюза на българските художници и е под егидата на посланика на ЧР г-н Мартин Клепетко.

Генерален партньор е фирма ЧЕЗ България, главен партньор са Чешките аеролинии.

Изложбата „ORBIS PICTUS“, пътува от Брюксел към София

През изминалата половин година експозицията бе съпътствашо мероприятие към чешкото председателство на Съвета на Европа, а в края на мандата му бе представена на международния фестивал *Couleur Caf?*, който в рамките на три дни бе посетен от 78 хиляди души. През октомври, тази есен, изложбата бе разположена и в галерия „Райко Алексиев“ на СБХ.

България бе първата от новите страни членки на Европейския съюз, в която гостува изложба – част от едноименния проект. Във фантастичния свят на „Orbis pictus“, инспирирана от идеите на Ян Амос Коменски, никой не е само зрител, всеки се включва в творбата: изтръгва звуците от необикновените предмети, движи се заедно с тях, бива омагьосан от елементи и цветове, които сам формира... Всичко това е сътворено от двацет, занимаващи се с всеотрадна дейност творци, водени от интерактивната концепция на художника Петър Никъл. „Смисълът на експозицията е да покани хората в активния процес на твор-

бата. Самите те посредством собствената си фантазия стават най-важният елемент, инструмент и съдържание на проекта“ – обяснява Петър Никъл, чиито идеи привличат хората, а изложбите му се радват на голяма посещаемост. Той включва творци, работещи на интердисциплинарно ниво; художници, които са едновременно музиканти или строители на органи, архитекти, астрономи, театralи.

Изложбата е цикъл от интерактивни художествени творби, създадени от чешки и чуждестранни художници. (Свои творби представят Петър Никъл, Милан Цайс, Майкъл Делиа, Лубош Фидлер, Петър Лоренц, Иржи Мелцер, Квидо Сен, Мартин Яничек, Иржи Конвързек, Ондржей Смейкал, Вацлав Смолка, Ярослав Коржан и Честмир Сушка). Отделните произведения са представени като инструменти, които използват механизма на кинетичното движение, светлината, сянката, музикалните и звукови тонове, чрез които всеки обект придобива свой оригинален характер и форма на взаимодействие с посетителя. Така изложбата се превръща в пространство за игра, тя оживява и придобива друг мащаб. При инсталирането и представянето на целия цикъл не се набляга на авторството на отделните творби, а обратното – отделните творби са свързани чрез функцията и инсталацията.

Обектите във всяка една експозиция се инсталират винаги по нов начин, в зависимост от изложбеното пространство и така всеки път възниква уникална и изненадваща художествена цялост.

Мениджърът на проекта Ондржей Валд обяснява причината защо творба, която вече има своите успехи в Прага, Париж, Канада, посещава именно българската столица: „Искахме да гостуваме на някоя от новите страни-членки на ЕС. Всеизвестно е, че София е била и е забележителен културен град. При положение, че тук се намира и един от Чешките центрове, изборът за подходящо място не беше труден.“

Във връзка с представянето на проекта „Орбис Пиктус, или Врата към света на твор-

ческата човешка фантазия“ в България бе издаден трудът на Я. А. Коменски „Лабиринтът на света и раят на сърцето“, илюстриран от българската художничка Костадинка Миладинова. Делото е преведено на български от преподавателката по бохемистика в СУ „Св. Кл. Охридски“ доц. Маргарита Младенова. Илюстрациите към българското и към други чуждоезични издания, както и различни екземпляри на книгата, бяха изложени в софийската галерия „Средец“ в периода 21 – 30 септември.

Чешки културен център

INSIDE/OUTSIDE НА РАЙНЕР ЩАЙНХАРТ ГЕРМАНИЯ В НГЧИ

4 – 20 септември 2009

В началото на септември в Националната галерия за чуждестранно изкуство, София, се откри самостоятелната изложба на немския фотограф Райнер Щайнхарт, озаглавена Inside/Outside („Отвътре/Отвън“). Той е познат на българската публика с проекта „Очи в очи – с червено и зелено“, осъществен през 2006 г. в залите на Националния център за съвременно изкуство „Шипка“ 6, както и с участието в Биенале „Фодар“ през 2007 г. Тези негови изяви, заедно с настоящата изложба формират т. нар. „Българска трилогия“.

Работата върху цикъла Inside/Outside започва преди близо двадесет години, когато Щайнхарт фотографира музеи и галерии от цял свят. Създадените до този момент фотографии не са излагани в пълния им обем. На различни изложби са показвани само подбрани единични екземпляри. В София е първото, почти пълно представяне на творбите от този цикъл, като с това се поставя началото на поредица от предстоящи изложби в Европа.

Заглавието Inside/Outside недвусмислено ни насочва към основната идея на автора. Създадените от него голямоформатни аналогови фотографии всъщност представляват специфичен поглед, насочен към вътрешността на музея и към заобикалящата го външна среда.

„Това сякаш е среща на два свята. Визиран е своеобразен мек, подреден отвъден свят на консервираното изкуство. Съхраненото и представеното тук е само за гледане, пипането е забранено. Показан е един тих свят, налагащ дистанция. В пълна противоположност е светът отвън, пълен със случайни срещи и събития – динамичен, неподреден и шумен.“

Медиатор между тези две реалности, намиращи се в непрекъснат диалог помежду си, е стъклото на прозореца на музея, което ги разделя и свързва едновременно, като всяка една негова особеност – растер, фактура, цветност, отражения, светлинни бликове, пукнатини и замърсяване - променя видимостта към външния свят. Така от прозореца на музея се виждат ясно разпознаваеми пейзажи или гледката се превръща в абстрактни цветни преливания и монохромни структури.

Човешката фигура или детайл от нея са също важна съставна част от композицията и замисъла на фотографиите. Хората съзерцават експонатите в музея и също като автора отправят поглед навън, за да откъснат, но те са и отвън, като оживяват пейзажа с присъствието си.

Понякога обективът на камерата избира да се фокусира върху краката, които стъпват или си почиват; ръката, която сочи през

прозореца с изразителен жест ...

Към някои от своите фотографии Райнер Щайнхарт прилага и аудио записи на звуци, които се чуват вътре в дадения музей. Това е специфичен звук, който е смес от приглушените шумове, идващи отвън – грохотът на улицата, камбанен звън или ромонът на дъжда, съчетан с тези отвътре – скърцане на обувки, врати, говор, музика, дори гласът на самия автор. Трябва да се отбележи и фактът, че наред със световните музеи като Ермитажа, Гугенхайм, Лувър, Ватикана, Метрополитън, центъра „Помпиду“ и мн. др. в експозицията са включени и фотографии от български музеи и галерии – авторът е заснел видяното през прозорците на изложбените зали на Съюза на българските художници, „стария“ и „новия“ Национален исторически музей, София, ХГ- Пловдив.

Фотографиите от изложбата Inside / Outside имат и едно друго значение – обогатяват ни с още една гледна точка. Те са ситуирани в музея, галерията, така че погледът навън всъщност отново е поставен вътре в галерийното, музейно пространство, като ни подтиква, нас, зрителите, да погледнем отново навън към света отвъд прозореца и да го видим по нов, различен начин.

След първото си представяне в Националната галерия за чуждестранно изкуство, София, се предвижда изложбата да бъде показана във Венеция, Мадрид, Цюрих, Виена, Берлин и други европейски градове.

Стефания ЯНАКИЕВА

Я. Д. Валтер, Inside/Outside, текст към каталога на изложбата

През месец декември 2008 година в Париж се проведе европейска конвенция на художниците.

Статия за събитието публикувахме в брой 3 от 2009 на бюлетина.

Сега към това прибавяме Манифеста от издадената „Бяла книга“ от конвенцията, както и кратка справка за „Ла Мезон де-з-артист“, която организира и финансира срещата.

LA MAISON DES ARTISTES („ЛА МЕЗОН ДЕ-З-АРТИСТ“)

Организацията е основана през 1952 г. от художници с цел взаимно подпомагане и солидарност. Тя има две взаимопокриващи се цели. От една страна е оторизирана от държавата през 1969 г. да управлява социалното осигуряване на художниците в графичните, живописни и скулптурни специалности.

От друга страна, тя провежда политика, която подпомага художниците в тяхната кариера със социална информация и консултации.

На национално ниво тя конституира мястото и дава статут на професионалист на всеки художник, работещ и живеещ във Франция. От момента, в който художникът спечели първото си евро от произведение на изкуството, той трябва да се регистрира в административните листи на социалното подпомагане в La Maison des Artistes и в съответните данъчни служби.

„La Maison des Artistes“ осъществява дейността си чрез работни комисии, които дискутират различни професионални теми, и е свързана с национални и международни структури на художници.

Тя предоставя на членовете си карта, която дава право на безплатен вход в национални музеи, различни културни институции, и предлага безплатни юридически консултации със счетоводители за правата на твореца или неговите осигуровки.

МАНИФЕСТ**Искания от името на авторите на визуалните и пластични изкуства**

Авторите на визуалните и пластични изкуства имат културна роля и дават своя принос за универсалния и цивилизован език, който е основна сила в нашето общество.

В централизираните и децентрализираните политически и административни системи на страните в Европейския съюз авторите на визуалните и пластични изкуства си взаимодействат директно и индиректно с икономиката в определената сфера на професионална дейност.

Това се изразява в създаването на творби, тяхното разпространение чрез търговците на изкуство, галерии, изложбени пространства, туристически обекти и т.н. и представлява важен източник на средства за доставчиците на материали, транспортни фирми, производители на рамки, леяри, изпълнители, печатаря, съдатели на софтуер и др.

Културното и икономическо съществуване на авторите на визуалните и пластични изкуства са неделима част от сферата на професионалната дейност.

Визуалните художници обособяват професия.

Всички професии трябва да имат правото на подобаващо ниво на социална сигурност и данъчна система.

Професията артист в Европа съответно изисква нормативно уредена данъчна и социално-осигурителна система.

Бизнес процесите в сектора на визуалните изкуства трябва да бъдат напълно преразгледани. По-точно, държавата да ограничи опасностите от недостиг на социална сигурност, от неравноправие, породено от различната степен на успех на пазара на изкуството.

На художниците трябва да се осигури гарантиран минимален доход, подобаваща оценка на тяхната работа, подходяща защита на авторските и социално-осигурителни права.

Представителите на творците на визуалните и пластични изкуства от всички държави на Европейския съюз, които се събраха в Париж от 15 до 16 декември 2008 за Първата европейска конвенция на художниците, настояват за следното:

Правото на заплащане и гарантиран минимален доход за творческите дейности.

Продажбата на художествени произведения да бъде стимулирано от правителствата чрез взимане на мерки за подпомогане на местните пазари на изкуство и данъчни облекчения за индивидуални и корпоративни купувачи на творби.

Властите трябва активно да си съдействат с дистрибуторите на изкуство (галерии, търговци на изкуство), да поддържат пазара на изкуство и да предотвратят нелегални работни условия.

– чрез защитата на авторските права, които трябва да се отнасят за всички изкуства при всички обстоятелства и при правилно прилагане на законите за авторските права.

– чрез обществени програми за художници да осигурят присъствието им в училищата и образователната система. Това ще увеличи общественото признание на художниците. Заплащането и условията трябва да бъдат определени чрез консул-

тация с асоциации и организации, които защитават правата на художниците.

– чрез публично защитаване на правата на професионалистите в сферата на визуалните и пластични изкуства в цяла Европа, когато те участват в други творчески дейности, отчасти или изцяло финансирани от обществени фондове.

– чрез задължителното разпределяне на бюджета да се осигури процент от цената за изграждането на всички обществени сгради, който ще бъде използван за изкуство.

– чрез развитието на план за подпомагане на художниците при създаването на ателиета и подготовката на изложби.

В качеството си на художници, събрани на Първата европейска конвенция на творците, ние искаме Европейският съюз да подпомогне нашите действия така, че държавите членки на Съюза да се погрижат за подходящите условия за творческа работа чрез оперативни програми.

Да бъдат създадени такива от членовете на Европейския съюз там, където те не съществуват и да бъдат подпомогнати и подобрени там, където те вече съществуват.

Правилата и наредбите трябва да бъдат създадени след консултация с професионалисти и да се отнасят до областта на визуалните и пластични изкуства, където асоциациите и избрани техни представители да участват в решенията.

Ние искаме всички държави в ЕС да създадат общи комисии за социални и икономически условия за художниците (повече от 50% от членовете на комисиите трябва да бъдат избрани от художествени организации и професионални групи).

Социални права

Система за социална защита да бъде подходяща за професионалисти от визуалните и пластични изкуства да се грижи за всички подобни дейности свързани с творчеството.

Осъществяване на социални гаранции и права на авторите на визуалните и пластични изкуства като здравно осигуряване, пенсия, болнични при заболявания на работното място и др.

Да се осигури обучение за художниците и възможност да използват новите технологии.

Данъчно облагане

Системата за данъчно облагане да е съобразена със статута на художниците и с индивидуалните категории за творчество.

Финансови гаранции

Подходяща стойност на ДДС, подобаващи необлагаеми суми, граници на доходи, които взимат предвид намаления за бизнес разходи, и други защитаващи творчеството мерки.

На творците трябва да им бъде дадена възможност да предават своя опит във всички сектори на образованието.

Програми и участие в образователни институции, които да позволяват на художниците във визуалните и пластични изкуства да споделят своите знания и да повишават културата си за визуални изкуства.

От пещерните изображения на праисторията до мултимедийното изкуство днес художниците винаги са свидетелствали за света и времето.

Ние, представителите на визуалните и пластични изкуства, имаме задължението да защитаваме нашата професия.

Тази година Националните есенни изложби в Пловдив (1-30 септември) преминаха под мотото „Светът отвътре – светът отвън“. Смисълът на това послание може да бъде разбран в рамките на идеята на куратора Вихра Григорова, която публикуваме тук. За нейното постигане бяха подбрани изложбите на Матей Матеев, Маргарита Пуева, Василка Монева, Румен Жеков, Иван Тотев, Даниел Дянков, Николай Бузов, Бранко Николов, Димитър Къркеланов, Ангел Китипов, Моника Роменска, Янко Ненов, Невена Дякова-Чавдарова, Михаела Иванова, Здравко Палазов, Калина Атанасова, Димо Генов, Михаил Лалов и съпътстващото участие на Димитър Киров.

*„Искаш ли да опознаеш света – погледни вътре в себе си.
Искаш ли да опознаеш човека – погледни към света.“*

Рудолф Щайнер

Според великия Микеланджело всеки камък крие в себе си – отвътре – една определена скулптура и задачата на твореца е да отнеме излишното и да я извади наяве – отвън. По тази логика всяка живописна творба се съдържа в палитрата на художника, графиката е на върха на резеца, а понятията отвътре и отвън стават твърде относителни. Крехката преграда между тях отлита с отварянето на прозореца, с прекачването на прага, дори с хвърления мимоходом поглед навън към света или навътре към себе си. Пребиваването на твореца отсам или отвъд такава условна граница е не по-малко вълнуващо преживяване от акта на нейното преодоляване.

В магичната реалност на Стария Пловдив този процес добива особени измерения. Разчупените архитектурни елементи разбиват елементарната представа за сградата-кубче, за да съградят неповторими интериори и екстериори с многостепенен преход. Тук нищо не е черно-бяло, еднозначно, елементарно. Доколко е интериор стая, която има прозорци на всичките си четири стени? Дворът, външен за къщата, е също и вътрешен по отношение на архитектурния комплекс, а Старият град е уютно убежище в самото сърце на

Матей Матеев

древния Пловдив. Именно тази му особеност го превръща в идеалното средоточие на културна инициатива от този вид, естествено място, в което художниците могат да отворят себе си за процеса на взаимопроникване между творбите като еманация на тяхната самоличност и духовната жажда на публиката им.

Вълненията на творците от темата за вътрешните и външните свойства на нещата, от единството на духа и материята, са стари като света. Литературата, музиката, архитектурата, изобразителните изкуства - всички те живеят с процеса на прекосяване от едно измерение в друго. Ярката дневна светлина отвън може и да заслепи очите ни за финия детайл, полусенките отвътре да обрисуват обектите в смайващи подробности. Смяната на деня с нощта обръща възприятията наопаки и мамещата светлина на дома става център на битието ни, разкрива ни отвътре. Дори най-условното изображение на човешко същество е израз на личния му баланс отвътре – отвън и нашата емоционалност реагира спонтанно, настройвайки вътрешното ни „Аз“ на същата вълна. Така, стъпка по стъпка, изграждаме хармонията, на която се крепи мирозданието.

Художниците, които откликнаха на идеята на този проект, с цялото си творческо развитие следват лъкатушения лъч светлина, на който се осланя единството на света – отвътре и отвън. Не беше нужно да им обяснявам идеята си дълго – те виждаха този лъч. И ако трябва отново да се обърна за подкрепа към Рудолф Щайнер, ще го цитирам дословно:

„Не омото е това, което вижда, следователно вътре в човека има нещо, което вижда през прозрачното око.“

Вихра ГРИГОРОВА

ВАЛЕНТИН ДОНЧЕВСКИ

изложба „Чуй петела“, галерия „Кръг +“, 29 септември – 18 октомври

„Чуй петела“ е поредното предизвикателство на Валентин Дончевски. Само четири месеца след неговата юбилейна изложба на ул. „Шипка“ 6 Валентин, освободен от товара на някои свои езикови формули, провокиран и екзалтиран, с прилив на нова енергия преоткри, разшири и радикализира своята творческа платформа, намери нови визуални кодове и артикулации. Въдъхновен от увлечението си по кино и фотография, обогати арсенала от изобразителни средства и похвати, разгърна потенциала на своето творещо въображение.

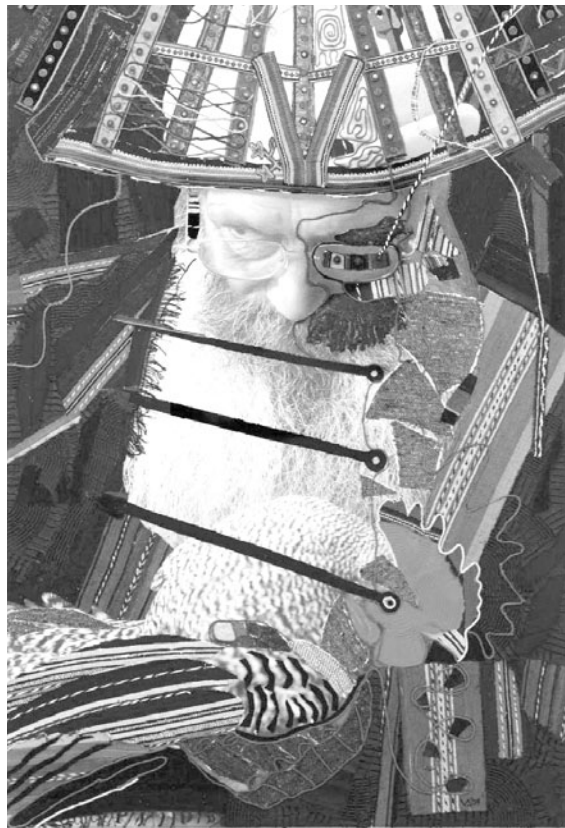
Новият цикъл картини е екстазно преживяване, разкриване на трескаво търсещо артистично съзнание, с нови идеи и открития, без ограничаващи норми и професионални предразсъдъци. Авторът сам формулира метода си като „безусловна изразност“.

В цикъла картини и видеофилм „Чуй петела“ Валентин Дончевски рисковано навлиза в абсурден сюжет, който се развива около историята на няколко конкретни персонажа - несретници, особняци и чешити, които авторът внимателно наблюдава и документира с фотоапарат и камера. Създаденият филм, с майсторски моделиран и контролиран сюжет, диалози и музика е възлов по отношение тематичната линия на цялата изложба. Картините на Валентин са развитие на разказа, като върху конкретната документална канава – уголемени фотоизображения на героите, авторът налага волята си за трансформация, силата на своето въображение, като надрисува, покрива, колажира с текстил, конци и цветни каши, търси образа на невидими категории, визуални проекции на енергийни полета, психични и духовни съдържания, търси знаците на родовата памет. Конкретни лица, различни силуети от улицата живеят в пространството на свръхреални измерения. Така Валентин Дончевски събира в едно и проблематизира опозициите: реалност-фигция; банално-уникално; профанно-сакрално; социално-универсално; линейно-митологично време; гранично-безгранично; крайно-безкрайно.

Някак странно, тези социално изтласкани, маргинализирани особняци са защитени от симпатията на автора, който ги е дарил със силата да имат достъп, да проникват в енергийните и духовни пространства, да бъдат носители и изразители на трансграничното. Останали извън унифициращата мелачка на нашето безлично, градско живеене, те са съхранили дарбата „да чуват петела“, да чуват гласовете, идващи от дълбочината на нашата човешка природа и духовна същност.

Цялата визуална драматургия е разиграна в екзалтираното съзнание на художника, самооткриващ се като пътешественик между световите, като уловител на ветровете, като шаман, който ни превежда през лабиринтите на несъзнаваното, мистичното, отвъдното. Авторът разгаря страстта и любопитството към задграничната тайна, вмъква се зад булото на потиснати, изтласкани енергии, страхове и копнежи, родови белези, атавистични и архетипни съдържания.

В картините на Валентин Дончевски живописиста е преодоляна като застинала конвенция на езика. В авторски изведената пластическа лексика е въведена и усвоена конкретността и безусловността на фотографското изображение. Смесването на документални

Валентин Дончевски

фотообрази със символно-семантичната и декоративно-пластична сила на колажа от фолклорен текстил, рискованото събиране на взаимно противоположни пластични и съдържателни структури усложнява формалната и смислова текстура, провокира и проблематизира традиционните представи за живопис. Позоваването и смесването на семантични и езикови кодове от различен естетически порядък и тяхното смесване в постмодерен микс, извеждат белезите на авторски защитен идиолект със свой морфологичен строеж и съдържание. Днес, в годините на своята зрялост, преодолял ограничаващите рамки на културни и професионални предразсъдъци, извел характеристиките на строго индивидуализирана изобразителна лексика, Валентин Дончевски ни превежда през многомерността на своето емоционално-психично и духовно живеене. Разкрива със страст и творещо въображение дълбочината на своето човешко и артистично съдържание.

Станислав ПАМУКЧИЕВ

AFTER EGO

куратор: Светлана Куюнджиева. Център за съвременно изкуство – Пловдив, Баня Старинна – Сдружение „Изкуство днес“, 4 септември – 2 октомври 2009

Седмицата на съвременното изкуство в Пловдив празнува тази година своя юбилей. За 15 години тя се утвърди като едно от най-важните арт събития в страната. Вече традиционен всяка година в Центъра за съвременно изкуство „Баня Старинна“ гостуват различни кураторски концепции и автори от цял свят.

Проектът AFTER EGO материализира идеята за края на егоцентричната епоха в изкуството. Няма как да събаряме граници, да развенчаваме идентичности, да преосмисляме остарели стойности и да оставим недокоснатото Егото. То е силата, която се бори за своята независимост и пълноправие от векове и никога не остава докрай задоволено. Хищно и самодостатъчно, Егото не допуска интерес към друго освен към себе си.

Още преди 8 години в концепцията си за 7. Истанбулско биенале Юко Хасегава обяви края на индивидуализма и създаде термина „его-фугализъм“, за да изрази стремежа към

целенасочен отказ от егото като определящ фактор във взаимоотношенията между човека и света. Това отваряне на личността беше формулирано от нея като нова стратегия за оцеляване. Именно от тази стратегия и от идеята за вече култивираното ново Его са обединени и авторите в настоящата изложба. Те самите участват в изкуството си като директен комуникатор. Тялото и образът на артиста са най-силният посредник в контакта му със заобикалящата среда. Почти като класическото Алтер Его, но натоварено с много по-важни функции. Този аватар на художника е напълно свободен и всевластен, но работи активно най-вече за възможване на Егото и за да премахне всички условности в общуването.

Това е именно новият образ – AFTER EGO.

В изложбата са представени видео, инсталации, перформанси и фотографии, в които художниците са вече материал, медия, обект и пряк но-

сител на своите послания.

Участието на артистичното AFTER EGO придава нов смисъл на тези произведения. Подобно на портрета на Дориан Грей то изобличава същинския образ на героя-автор и неговата позиция спрямо света, необременена от скрупули. Още по-важна е тази позиция, когато става дума за художници от новото поколение, които вече не могат да бъдат определени само като балкански или само като източно-европейски, защото тяхното AFTER EGO търси най-ангажиран начин да превъзмогне локалните проблеми и комплекси. Авторите имат солидни биографии, награди и участия в престижни международни форуми. Българската публика има възможност да види изкуството на мнозина от тях за първи път.

В изложбата участват 17 художници от България, Косово и Сърбия: Светозара Александрова, Йелена Бокич, Ана Виленица, Станимир Генев, Лулзим Зекири, Фиторе Исуфи Коя, Продан Марков, Николета Маркович, Владимир Митрев, Иван Мудов, Албан Муя, Данило Принят, Камен Стоянов, Наташа Теофилович, Якуп Фери, Дритон Хайредини, Венелин Шурелов.

Селекцията на участниците е реализирана в активно сътрудничество и благодарение на Ана Виленица за сръбските автори и на Албан Муя за авторите от Косово. Изложбата се реализира с отзивчивата подкрепа на Община Пловдив, Robert Bosch Stiftung и със съдействието на Якоб Рачек.

С Ъ Ю З НА Б Ъ Л Г А Р С К И Т Е Х У Д О Ж Н И Ц И
Изложбен план, месец ноември 2009 година, ул. „Шипка“ 6

Изложба на Любен Костов

етаж 3, 13. XI – 8. XII., откриване 18 ч.

Изложба – Васил Иванов (1909-1975)

етаж 2, 17. XI – 12. XII., откриване 18 ч.

Изложба на Костадинка Цветкова

етаж 4, 18. XI – 6. XII., откриване 18 ч.

Изложба на Марко Монеv (1939-2004)

етаж 1, 20. XI – 10. XII., откриване 18 ч.

ИЗЛОЖБЕНА ЗАЛА „РАЙКО АЛЕКСИЕВ“, УЛ. „РАКОВСКИ“ 125

„Номиноции“ за наградите Гауденц Б. Руф

откриване 2. XI., 18 ч.

„Хронотопи – черно, бяло“ изложба на Станислав Памукчиев

27. XI – 31. XII., откриване 18 ч.

ГАЛЕРИЯ-КНИЖАРНИЦА СОФИЯ ПРЕС УЛ. „СЛАВЯНСКА“ 29

Албена Щениовска от 3 до 18 ноември,

откриване 18 ч.

Изложба на Нуша Гоева живопис 19 ноември,

откриване 18 ч.

ИЗЛОЖБА НА ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА СБХ – ПЕРНИК

ул. „Шипка“ 6, етаж 2, 10 – 26 септември

10 септември 2009 г. поредната обща годишна изложба на представителството на СБХ в Перник тук, в София, е реалност. Изложбата се случва паралелно с тази на Разградското представителство – интересен факт и добър случай за публиката и арт гилдията да направят своите наблюдения, съпоставки, изводи, открития и равновесия.

Жалка е истината, че въпреки скромните териториални предели на България, която в рамките само на един ден можем да прекосим от единия до другия край, ние, художниците, все още изпитваме финансови затруднения при организирането и осъществяването на подобни изяви. Все се налага да се движим на ръба на компромиса при преодоляване на дистанциите между изисквания и възможности. За това считам, че независимо от споровете около смисъла на подобен тип изложби, те имат своето място и значение в общата картина на културния живот. Безспорно това е сцената, на която всички ние имаме шанса да се изявим, и това е мястото, на което можем да видим какво се случва с изкуството ни в различните региони. Уви, до голяма степен изложбеният комплекс на СБХ през последното десетилетие изгуби от някогашния си блясък, въпреки частичните ремонти на някои от залите. Това рефлектира върху добрата визия на експозициите. За радост интересът на жадния за изкуство зрител към това място все още не е спаднал, но с това не бива да се спекулира. Истина е, че не винаги успяваме да поддържаме едно супервисоко ниво на нашите изложби и дано горепосочената причина да се окаже единствената... Защото другата (по-сложната) би могла да е единствено и само в самите нас и в това, което правим и показваме... и тук ще замълча, защото всеки сам преценява... Искрено се надявам и много ми се иска да вярвам, че един ден ще успеем да открием онзи инвеститор, с чиято помощ ще можем да създадем едни съвременни, модерни, добре осмислени, професионални оборудвани и осветени пространства...

По същество, стане ли въпрос за представителството на СБХ в гр. Перник, веднага в съзнанието ми изниква споменът от това, което съм чувал за зоналните изложби „Струма“, и няколко имена, на чието творчество се възхищавам или най-малкото наслаждавам. Няма как да не спомена името (емблематично за град Перник) на един от основателите на групата – Любен Гайдаров, чиято ретроспективна изложба, посветена на 100-годишнината му, видяхме в НХГ през 2006, а още приживе, 2001 г., тук, точно на този етаж, в една от националните изложби на секция „Живопис“ бе негово почетното участие. Самият той, в отлична кондиция, присъстваше на 95 години! Сега той отново е сред нас чрез великолепна творба на скулптора Емил Попов.

Настоящата изложба впечатлява с достойното присъствие на доайените на арт обществото в Перник, живописците Цани Цанев и Йордан Пейчев. Други от авторите са добре познати от многобройните си изяви и лично за себе си съм приемал творчеството им като образец и не мога да премълча пристрастието си към това, което съм виждал преди, и това, което показват сега майсторите на колорита Валентин Топалов, Васил Крапчански, Дончо Захариев, Данаил Атанасов и скулпторите Богомил Живков и Емил Попов.

С удоволствие откривам други свои задочни познанства с абстракциите на Елена Темелкова, поантилизма на Богомил Благоев, лицата на Силвия Топалова и деликатния естетизъм на Ангел Атанасов. Приятно ми е да открива живописиста на Михаил Деянов с характерната си цветова експресия. Нови положителни усещания ми носят творбите на художниците Симеон Александров, Васил Добренов, Димитър Делийски, Сашо Евтимов, Валтер Гогов, Румяна Секулова, Йоанна Николова, акварелите на Костадин Костадинов и концептуалният принт на Красимир Андреев. Специално искам да подчертая силното впечатле-

ние, което ми направиха „прегорелите“ ръждиви нюанси в информела на Здравко Стойнев и фигуративно-поетичната абстракция на Нено Тодоров.

За да съхрани някаква интрига в казаното дотук, съзнателно ще спра с цитирането на имена и творби, без да подценявам стойността на останалата част от изложбата. Тя, както вероятно се досещате, ще си спечели голям брой симпатизанти, приятели и почитатели, но ще има и своите критици и тотални отрицатели. И така е нормално да бъде. Има хора, които умеят да виждат хубавото навсякъде и във всякакви ситуации, има други, които са безкомпромисни, а има и такива, които просто обичат да „оплюват“ – въпрос на манталитет. Независимо от оценките, които могат да се направят, аз приемам изложбата като реалност, едно откровение, една може би не дотам пълна картина на това, което нашите колеги от представителството на СБХ в гр. Перник „тук и сега“ творят. Важно качество е общото и позитивно излъчване, което вярвам ще дари с удоволствие част от аудиторията. Да благодарим на колегите за това, че се разкриват пред нас, да ги похвалим за ненапразно положените усилия и да ги поздравим за постигнатия резултат!

Любен ГЕНОВ

„40 ГОДИНИ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА СБХ РАЗГРАД“

ул. „Шипка“ 6, етаж 3, 3 – 24 септември

Разград освен град с богато минало и традиции е и град на автори, оставили трайна следа в българското изкуство. Сред тях са живописците Никола Ганушев, Илия Петров, Данаил Дечев, скулпторът Йордан Кръчмаров, художественият педагог Веселин Димчев и др.

Настоящата изложба отбеляза 40-годишното съществуване на организиран културен живот на художниците в Разград. Групата може да се похвали с активна творческа дейност и осъществяването на повече от 450 изложби, пленери, артсъбития и фестивали. Тя е създадена през 1969 г. от единадесет инициативни автори (за неин пръв председател е избран Димитър Арнаутов).

Йордан Андреев – „Натюрморт“

През годините художници, свързали съдбата си и принадлежали към Представителството на СБХ-Разград са Веселин Парушев, Ненко Метев, Васил Карадимов, Тодор Тодоров, Христо Велчев, Руси Русев, Велко Велков, Петко Петков и др. Настоящ председател на творческата група е Стефан Цонев.

Организираната изложба бе различна с повече от 40 участници. Някои от тях бяха Димитър Арнаутов, Здравко Батембергски, Васил Карадимов, Данаил Цонев, Христо Велчев, Петър Арнаутов, Таня Стоянова, Качо Качев, Николай Добрев; сред младите участници – Ивайло Малеевски, Мирослав Йотов, Стоян Пеев, Петко Анев и др.

На откриването бе представен специално подготвения каталог за събитието, който обогати информацията за историята, изявите и творческите практики на сдружението.

На 7 септември бе проведена процедурата по журиране на получените 293 карикатури на 128 автори от 36 държави за участие в Петото международно биенале „Майстори на карикатурата“ – 2009 в Пловдив. Селекцията на творбите бе извършена от жури в състав: Чочо Пеев – карикатурист; доц. д-р Димитър Димитров – ректор на ВУЗК - Пловдив, карикатурист; ст.н.с. д-р Ангел Янков – директор на РЕМ – Пловдив; С. Семерджиева – гл. уредник при РЕМ - Пловдив; Янко Кавръков – художник.

След обсъждане и тайно гласуване журито обяви за „Майстори на карикатурата“ авторите: **Георги Каралиев (България); Георги Чалъков (България); Александър Умаров (Русия); Мехмет Кахраман (Турция); Валентин Георгиев (България); за автори, удостоени с диплом: Анатоли Станкулов (България); Огнян Балканджиев (България); Васко Василев (България); Валери Александров (България); Веселин Дамянов (България); Живка Динева (България); Андре Матхейс (Белгия); Уан Фа Гу (Китай); Аристидес Естебан Ернандес Гереро (Куба); Яцек Фронцкиевич (Полша); Бурханетин Ардагил (Турция); Салиджон Маматкулов (Узбекистан); Константин Казанчев (Украйна); Олексий Кустовский (Украйна); Лука Лагатор (Черна гора), за автор, удостоен със специалната награда на ректора на ВУЗК – Пловдив доц. д-р Димитър Димитров – Сергей Семендяев (Украйна).**

От 7 до 23 септември 2009 в НГЧИ в изложба от Жул Паскин до Йоан Левиев – „ХУДОЖНИЦИ ЕВРЕИ ОТ БЪЛГАРИЯ“ бяха изложени 26 творби от 11 автори евреи: **Жул Паскин (Юлиус Пинкас), Мордохай Бенцион, Давид Перец, Елиезер Алшех, Султана Суружон, Соломон Бенун, скулпторът Борис Шац, Марко Бехар, Сами Биджерано-Сабин, Жак Авдала и Йоан Левиев.** Експозицията следваше историческата хронология на творческия им път, без да търси естетически паралели в инди-

видуалния им изказ, като акцентът бе поставен върху живописното творчество на всеки един от тях.

На 8 септември в Хасково се откри голяма ретроспективна изложба на **Атанас Шаренков**. Тя се организира по случай наименоването на градската галерия на големия български художник. Изложбата бе открита от Венера Константинова и ще продължи два месеца.

В галерия „Париж“ от 17 септември до 3 октомври бяха показани девет нови творби на варненския живописец **Георги Йорданов**, изпълнени с особен – булгаковски дух. Те са част от първата му самостоятелна изява пред софийска публика.

Галерия „Класика“ от 17 септември до 8 октомври представи изложба на **Лъчезар Ошавков „Aller Retour“**.

Галерия „1“ от 18 септември до 2 октомври направи изложбата „Пътуване“ на **Теодор Лулчев**.

Творби от бетон и хартия представи **Ина Дамянова** в изложбата си „Белег“ от 18. 9. до 5. 10. в галерия „Ракурси“.

Живка Маринова направи първата си изложба „ГРАДИНИ“ в галерия „Астри“ от 23 септември до 11 октомври.

От 24 септември до 22 октомври арт център „Алтера“ изложи творби на **Кръстьо Тодоров-Кеця**.

Галерия „Теста“ от 24 септември до 6 октомври представи изложба от колажи на **Марияна Райнова**, наречена „Завръщане“.

Изложба от графики и рисунки на проф. **Христо Стайков** организира галерия „Арсита“ от 28 септември до 12 октомври.

От 28 септември до 12 октомври в гале-

рия „Явис“ в Пловдив се откри изложба - живопис на **Венера Константинова** „Късчета от небето на Родопите“.

През месец септември в Художествена галерия „Владимир Димитров-Майстора“ – Кюстендил се състояха три значими изложби: изложба живопис и текстил на **Кремена Кантарджиева** от 1 до 15 септември, фото-изложбата на Тошо Пейков „България в пълен блясък“, организирана от НДФ „13 века България“ от 4 до 23 септември, и изложба на Любомир Савинов от живопис и рисунки от 24 септември до 18 октомври.

След монументалното си представяне в София на два етажа на ул. „Шипка“ 6 и няколко последвали изложби в галерия „Кръг +“, **Любомир Савинов** подари на Художествената галерия – Кюстендил през 2007 г. няколко свои творби, а на 24 септември в две от залите на Кюстендилската галерия той представи 76 свои творби – живопис и рисунки със сангин, молив и въглен. Кюстендилската културна общност бе впечатлена от богатото творческо амплоа на Савинов, от монументалния му живописен драматизъм, характерен не само за портретите и телата му, но и за натюрмортите и пейзажите му.

От 1 октомври до 1 ноември **Радко Мурзов** се представя със самостоятелна живописна изложба „Метаморфози“ в галерия „Универсум“, Варна.

Изложба-спомен за **професор Михаил Енев (1941-2008)** се състоя от 1 до 13 октомври в галерия „Академия“. „Фотографията търси и помни“ бе с фотографии, запечатали образите на българското културно самосъзнание.

Градската художествена галерия в Стара Загора и Музеят на Дома на хумора и

Елена Георгиева – „Прага“

сатирата в Габрово организираха живописна изложба от избрани творби от Балканското квадринал на живописиста **„Митове и легенди на моя народ“** от 7 октомври.

От 23.9 до 10.10 живописна изложба „Места“ предложи на почитателите си Галерия-книжарница София Прес. Авторката **Елена Георгиева** описва преживяването си: „Мечтаех да пътувам. Да видя, да вкуся непознати градове и домове. Видях Рим. И гладът ми се изостри. Докоснах се до Унгария, спрях за миг в Прага, притичах по „Ринг щрасе“ във Виена, сравних ги със Загреб. Сега ми се иска да разкажа за малките улички и за дългите сенки от края на лятото. За това колко е хубаво да си човек на света, а после да се прибираш у дома. Да ходиш по стъпките на хиляди туристи, досадни и шумни, и пак да си откривател, и пак да се вълнуваш като дете. И да искаш да рисуваш, за да споделиш.“

Четвърто издание на фестивала на съвременните изкуства **„Археология на духа“** се проведе в ГХГ „Борис Денев“ във Велико Търново.

От 23 септември до 31 октомври галерия „Българи“ представя ретроспективна изложба с живописните видения на **Христо Симеонов**.

IN MEMORIAM
Крум Васев (1945-2009)